

MAGYAR LAPOK

T. N. ...
BUDAPEST VIII.

XI. évfolyam, 271 (3135) szám

KERESZTENY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Harmadik támadást készít elő a Szovjet

Rendkívüli sikereket ért el a német elhárítás a keleti arcvonal valamennyi szakaszán. Északafrikában jelentősen megrövidült a tengelycsapatok utánpótlási vonala

Befejeződött a francia szárazföldi haderő leszerelése

Berlin (MTI.) Az Interinf jelenti: A nemzetközi tájékoztató iroda jelenti az északafrikai helyzetről: A 8-ik angol hadsereg él, amely a 7-ik páncélos hadosztályból és egy újjélandi gyaloghadosztályból áll, a hétfői nap folyamán közelebb került az olasz-német biztosító állásokhoz, amelyek Rommel főállásaitól keletre állanak. Az angolok továbbra is kerülnek minden komolyabb harci érintkezést. A 10-ik angol páncélos hadosztály, amely mélyen tagozva áll a Bengazi és Aggedabia közötti úton, tevékenységét csak kisebb biztosító vállalkozásokra korlátozta az élesapatok előtt és a balszárnyon. Montgomerynek ez a magatartása közvetlenül kapcsolatban áll az angolok utánpótlásának állandóan fokozódó nehézségeivel. Jármuveik számára nem bírják fedezni az üzemanyagigényüket, annál kevésbé, mert a német és olasz bombázók naponta újabb érzékeny veszteségeket okoznak az utánpótlásban. A német és olasz páncélosereőknek sikerült igen jelentős új erőket, köztük sok különleges köteleket a helyszínre hozni. Jelentősen megnövelték a főállásokban a nehéz fegyverek számát is. Ezenfelül a tengelycsapatok utánpótlási vonala jelentősen megrövidült. Az angol légerő az elmúlt napokban csak néhány felderítő repülésre jelent meg a légterben, míg a tengely gépei tovább folytatták erős támadásaikat az angol ellátási vonalak és előretört páncélosok ellen. Marsa el Bregatától keletre a tengely bombázói és zuhanóbombázói megtámadták egy nagy brit páncélos járműoszlopot és 9 páncélos harc képtelenné tették. A parti út mentén Bengazi és Aggedabia között hatásos támadásokat intéztek brit sátoztáborok ellen, valamint a járműoszlopok ellen. Négy nagy üzemanyagraktár a támadások következtében leégett és egy sátoztábor is elhamvadt.

Eredetileg december elsejére tervezte Stalin a nagy támadást

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti: A nemzetközi tájékoztató iroda a következő különjelentést közli a keleti hadszíntér helyzetéről:

A hétfői napon a német elhárítás rendkívüli sikereket ért el a keleti harcok valamennyi szakaszán. Különösen

súlyos veszteségeket okoztak a szovjetnek a Sztalingrádnál vívott harcokban. Itt a szovjet megint több helyről ösztönyt nagyobb gyalogsági és páncélos erőkkel támadott. Az egyik német hadosztály ellentámadása során 65 bolsevista páncélos semmisített meg, köztük

16 nagy páncélos. A lendületesen tovább folytatott ellentámadás során a német csapatok sok harckocsit ép állapotban zsákmányoltak. A foglyokat még nem számolták össze, de azok száma sok ezerre tehető. Hasonlóan nagy eredményt ért el a német csapatok

A Don-kanyarban dülnek a leg-súlyosabb harcok

Stockholm. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: A Svenska Dagbladet berlini jelentése szerint német részről kijelentették, hogy a megfigyelők jelentése szerint a szovjet harmadik támadást is előkészít. Erős csapatösszevonásokat figyeltek meg Voronyezstől délkeletre. Gyalogsági és tüzérségi hadosztályok és erős páncélos csapatok tüntek fel. Ugy vélik, hogy ezeket az erőket hasz-

nálják fel a tervezett harmadik támadásnál.

Zürichi jelentés szerint Sztalingrád körül, valamint a rzev-vjazmai szakaszon támadások és ellentámadások váltakoznak. Sztalingrádtól északnyugatra a német záróállások a leghevesebb szovjet támadásokat is feltartóztatták. Timosenko most újabb erősítésekkel igyekszik fokozni a frontális támadást. Jelenleg a nagy Don-kanyarban folynek

nehéz lövegek és nehéz páncélosok zsákmányolásában. A szovjet kísérletet tett arra, hogy csatarepülőgépekkel támogassa a Sztalingrádnál folyó földi harcokat, azonban már a déli órákig 20 repülőgépet veszített. A középső arcvonalon is súlyos veszteségeket szenvedtek a bolsevisták. Itt is kezd már érezhetővé válni a szovjet súlyos veszteségének következménye emberben és hadianyagban. A támadás megkezdése óta a szovjet a középső arcvonalon ezernél több harckocsit veszített. Német zuhanóbombázók eikeresen támadták Voronyezstől délkeletre a szovjet további támadó előkészületeit. Különösen a Muturlinovka-Kalacs-Pavlovsk háromszögben hullott sok nehéz bomba a bolsevieta csapatösszevonásokra és üzemanyagraktárakra. Szétromboltak sok erdei fedezéki állást. Az átszökött bolsevisták elmondták, hogy a szovjet eredetileg december 1-re tervezte a nagy támadást.

Ismét letartóztattak egy francia tábornokot

Toulonból jelentik: (MTI.) Az OFI jelenti: Toulonban továbbra is nyugalom van. A hajógyár is megkezdte munkáját, bár egyelőre csak heti 36 órán át dolgozik. Az Algerie, Duclaire és Colbert hadihajók még mindig égnak. A kikötőváros felett sűrű füst gomolyog. A Strassbourg csatahajó 2-3 méternyire merült el. A szárazföldi csapatok leszerelését hétfőn befejezték. A haditengerészet leszerelése 2-3000-es csoport-

okban történik. Hétfőn temették el a hajóhad önélyesztése során életét veszített 5 tengerészt.

Genfől jelentik: (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Vichyi jelentés szerint a vichyi kormány rendeletére Auoneyben letartóztatták Hoyer tábornokot, aki azelőtt Haute Savoie majd Toulon kormányzója volt, de a wiesbadeni fegyverszüneti bizottság nyugdíjaztatta.

annak, hogy a francia nép belekapcsolódjék az európai együttműködésbe. A jelentés külpolitikai tekintetben megállapítja, hogy

Hitler magatartása Franciaország irányában minden tekintetben igazolja az együttműködés politikáját. A párt szerint Franciaország akkor nyeri el az európai nemzetek bizalmát, ha szakít minden kétértelmű politikával, hadatüzen az Egyesült Államoknak és Angliának és csatlakozik a kommunistaellenes paktumhoz.

Versengés az indiai alkirályi tisztség betöltésére.

Stockholm. (MTI.) A Német TI jelenti: Az áprilisban megüresedő indiai alkirályi tisztség betöltésére nagy versengés indult Angliában. Attle lord, Cranborne és lord Halifax pályázik erre a méltóságra. Minthogy Attlee és Cranborne tagjai a háborús kormánynak, egyik vagy másik kinevezése újabb kormányválsággal járna.

A kommunistaellenes egyezményhez való csatlakozását követeli Doriot partia

Párizsból jelentik: (MTI.) Az Interinf jelenti: A Doriot vezetése alatt álló francia néppárt sajtóirodája a politikai helyzetről szóló jelentésében megállapítja, hogy a francia gyarmatbirodalom elvesztése, Franciaország teljes megezállása, a hadsereg és haditengerészet felosztása, az amerikai-barát és forradalomellenes belpolitika gyümöl-

esei, a néppárt ezért követeli, hogy tisztítsák meg az országot a zsidóktól, bolsevistaktól és szabadkőművesektől. A párt közöszéget, kivan valamennyi forradalmi párttal, amelynek célja megértésre jutni a nemzeti forradalmi és szocialista mozgalommal. Ez a mozgalom egyetlen összekötőkapocs Franciaország és gyarmatai között és záloga

Ünnepélyesen megnyitották a Baross Női Tábor Karácsonyi Vásárát

Lelkes nagyváradai asszonyok és leányok szorgoskodnak a vásár asztalai és álványai között

Nagyvárad. Saját tud. Kedden délelőtt 11 órakor nyílt meg ünnepélyes keretek között a Baross Női Tábor Karácsonyi Vására. A vásáron megjelent Brósztel Lajos apátkanonok, dr. Soós István polgármester, dr. Horváth György rendőrfőtanácsos, Ludwigh Gyula, a Baross Szövetség nagyváradai tagozatának elnöke, Nagy János ügyvezető alelnök és még sokan mások.

A Vásárt a Pannonia étterem egyik szépen felszerelt helyiségében rendezték meg. A hatalmas teremben a megnyitás előtt nagy sűrűségű forgás közepette végezték az utolsó simításokat a Baross Női Tábor hölgyei. A bejárat mellett közvetlenül az izlésesen felállított csemege-osztály várja a látogatókat és a vásárlókat. Közvetlenül utána a gazdag és izléses büffé következik. Ujféle italok, forró tormás virsli, tézák és torták állanak sorban és csábítják megállásra a vendégeket. Meg-

állapítható volt, hogy mindjárt a kezdetben ennek a „szakosztálynak” volt a legnagyobb sikere. Sorban következnek ezután a különböző kis „boltok”, a játékok, a könyvek, a kézimunkák, a díszműtárgyak, porcellán és fayence-edények.

A megnyitásra összegyűlt szép közönség és a sajtó képviselői előtt Ludwigh Gyula elnök mondott megnyitó beszédet. Beszédében kiemelte, hogy a vásár megrendezésével a szegénysorsu kereskedő és iparos tanoncokon kíván segíteni. Köszönetet mondott dr. Horváth Györgynek, Nagy Jánosnak és dr. Kovács Sándornak, akik nagyon sokat dolgoztak a vásár megszervezésénél. Kérte a közönség támogatását a nemes cél érdekében.

A megnyitó szavak után azonnal meg is kezdődött a vásár forgalma. Sűrű sorokban érkeztek a látogatók és megindultak a vásárlások. Különösen nagy volt a büffé forgalma. Megáll-

Apolló Filmszínházban Az évad legöt etesebb zenés vígjátéka!

Négylovas hintó

Főszerepben: Turay Ida, Hajmássy, Szemere Vera, Mály G és a 2 Pethes
Előadások kezdete: 5, 5 és 7:15 órakor

Belvárosi Ma, kedden közkívánatra utoljára

Férfi hűség

Szerdán, december 2-án csak egy napra:

Halálra ítélték

Merle Oberon és George Brent óriás filmje!

Zilahy Lajos drámája a Casinóban

Süt a nap

Főszereplők Nagy Alice, Rózsahegyi, Kiss Manyi, Rendez'e Kalmár László

píthattuk az első percek érdeklődéséből, hogy a vásárnak nagy sikere lesz.

Eredményes munka a biharmegyei népművelési bizottságban

Megállapították az 1952-43-ik évre szóló munkatervet és az 1943-ik évi költségvetést. A megye 226 községében 24.460 lesz a népművelési előadások óraszámja

Bihar vármegye népművelési bizottsága, mely az iskolaköteles korban túllévő lakosság ismeretgyarapításával foglalkozik, évek sora óta folytatja már működését, s a községek életébe már mind szervezesebben beiktatódott a maga munkájával. A bizottságnak vitéz Nadányi János alispán az elnöke, s Martsa Dénes tanügyi tanácsos tanfelügyelő az ügyvezető alelnöke és Tarkó István a titkára. December elsején a bizottság a vármegyei ház kistanácsstermében közgyűlést tartott, s ez alkalommal az 1942-43-ik tanév munkatervét állapították meg, egyúttal a bizottság 1943-ik évi költségvetését állították egybe.

Tarkó István népművelési titkár bevezetőül előadta, hogy a vármegye felzabadt részében is behatóan megindult az iskolán kívüli népművelés munkája, melynek megalapozása az volt, hogy erről a területről a népnevelők összegyűlvén, egy három óra hosszú értekezleten kidolgozták a tennivalók urányát és feladatkörét.

A múlt tanév tapasztalatai alapján készült el az 1942-43-ik tanév munkaterve. Eszerint a következő tanfolyamok lesznek illetve vannak már működésben:

61 analfabéta tanfolyam 5342 órával, 1639 résztvevővel, 17 alapismereti 1000 órával, 538 résztvevővel, 12 népművelési 674 órával, 539 résztvevővel, 18 magyar nyelvi 534 órával, 641 résztvevővel, 23 magyar nyelvi 1352 órával 941 résztvevővel, 23 névelési 2040 órával, 448 résztvevővel, 2 egészségügyi 70 órával 23 résztvevővel, 8 gazdasági 1280 órával, 360 résztvevővel, 11 háziipari 3022 órával, 320 résztvevővel, 35 nemzetnevelési 1928 órával, 1088 résztvevővel, 1 számlásgyakorló 20 órával, 22 résztvevővel.

Minden egyes előadási órát egységnek nézve, összesen 23 ezer 400 egység

az, amit e tervszerint ledolgoztatni fognak. A munka a megye 226 községében, 18 külterületi tanyavidékén és Nagyszalonta megyei városban folyik. Összesen 260 népkönyvtár szerveződött már némelyik községben (pl. Komádi-ban) 2-3 is; ebből a 260 népkönyvtárból 80 a felszabadult megyeterületen szerveződött. A könyvtárakban átlag 400-400 könyv áll a falusi olvasók rendelkezésére.

Nadányi alispán megemlítette, hogy a közoktatásügyi miniszterium Bihar megye népművelési bizottságát úgy tartja számon, mint amelyik a legtöbb eredménnyel dolgozik az összes megyék között. Eppen azért a bizottság jövőben is számíthat arra, hogy a közoktatásügyi kormánytól munkája vitelére támogatást fog kapni. Erre a kifizetésre támaszkodva, a bizottság úgy

állította össze jövő évi költségvetését, hogy annak 55.600 P a kiadási végösszege, melyből 21 ezer 600 pengőt a vármegye visel, 34 ezer pengőt pedig államszolgálatból kívánják fedezni. A kiadásokból mintegy 35 ezer pengő az egyes előadók részére járó szerény tiszteletdíjaknak az összege, a többi a népkönyvtárak gyarapítására, kiszállási költségekre és a népművelési hivatali irodai kiadására fordítódik.

A bizottság közgyűlése örömmel járult hozzá az előterjesztett költségvetéshez, s az elnöklő alispán megállapította, hogy Martsa Dénes ügyvezető alelnök és Tarkó István népművelési titkár az intézmény fenntartásában és eredményes működésében milyen szép munkát végzett. A közgyűlés köszönetet szavazott nekik.

Két hónapi fogházat kapott egy tolvaj Órzaságba keveredtek a családtagok

Nagyvárad. Saját tud. Máthé Zsigmond biharszentjánosi lakos egy rendbeli folytatólagosan elkövetett lopás büntetésével, felesége és fia pedig orgazdaság vétségével vádolva állottak kedden a nagyváradai törvényszék Gallér egyesbírája előtt. Kihallgatása során Máthé Zsigmond beismerte, hogy már két ízben volt büntetve, még a román fennhatóság alatt. Beismerte azt is, hogy az elmúlt évben ketízben behatolt Kakuc János községbeli gazda lakásába és az éléskamarából első alkalommal 25 kiló zabot és 10 kiló lisztet elvitt. Mikor másodszer próbált alkulcsal a kiszemelt helyre behatolni, szembe találta magát a gazdával s így a lopásra kiszemelt 20 kiló zabot és 8 kiló lisztet kénytelen volt otthagyni.

Sőt otthagyni a csapját is, amit a károsult gazda dulakodás közben lekaptat a fejéről.

Máthé Zsigmondné, a fővádlott felesége, valamint fia viszont makacsul tagadták a terhükre rótt bűncselekményt. Máthéné ártatlansága igazolására azt hozta fel, hogy különváltan él a férjével, aki az éjszakákat házon kívül tölti s így nem tűnhetett fel neki, hogy reggelre 25 kiló zab és 10 kiló liszt van a háznál, holott előző nap még annyi sem volt, amiből kenyeret süthetett volna. Ifjabb Máthé Zsigmond szintén kitartott ártatlansága mellett s az orgazdaságba kevert családtagok csak arról feledeztek meg, hogy a zab eladásánál árdragítás is történt, amiért külön kell majd felelniök.

A bíróság Szolnok Jenő ügyész vádbeszéde után id. Máthé Zsigmondot, az enyhítő szakasz alkalmazásával két hónapi fogházbüntetéssel sújtotta. Súlyosító körülménynek vette, hogy már kétízben volt büntetve, viszont enyhítő körülménynek tekintette azt, hogy csaknem teljesen vagyontalan és három gyermeke van.

Máthé Zsigmondné és ifjabb Máthé Zsigmonddal szemben az ügyész módosította a vádat és orgazdaság helyett tulajdon elleni kihágás címen kérte megbüntetését.

A bíróság ezek után Máthé Zsigmondot és ifjabb Máthé Zsigmondot mindössze 20 pengő pénzbüntetésre ítélte. A vádlottak megnyugodtak az ítéletben, így az ítélet.

Ludwigh Gyula, a Baross Szövetség elnöke megerősíti tegnapi nyilatkozatát

Nagyvárad. Saját tud. Tegnapi számban nagy feltűnést keltő cikkben számolt be a Baross Szövetség legújabb eseményeiről és közölte Ludwigh Gyulának, a Baross Szövetség nagyváradai elnökének rövid nyilatkozatát az országos tervek nagyváradai vonatkozásairól. A nyilatkozatban foglaltakra a Kereskedelmi Csarnok főfőlé nyilatkozatát adott, amelyben hangzott, hogy a Kereskedelmi Csarnok nem átvett, hanem újjászerveződött testület, amelynek alkotmányos tényezői vannak s így ezek döntenek eorsz felől, továbbá azt, hogy a kereskedelmi kormányzat ezt az intézményt támogatja. A Kereskedelmi Csarnok alapszabályaiban rendezte együttműködését a Baross Szövetséggel, ebből azonban nem következhetik olyasmik, ami az intézmény önálló és alkotmányos életét befolyásolhatná. A főfőlé megemlíti még azt is, hogy az eddig felvetett tervek nem célozták a Kereskedelmi Csarnok feloszlását.

A nyilatkozattal kapcsolatban ismét felkerestük Ludwigh Gyulát és megkérdeztük annak állításai felől. Ludwigh Gyula megerősítette tegnapi kijelentését s hozzátette még azt is, hogy Baross-tag csak az ujjonnan alakuló egyesületbe léphet be, egyébként a belépési tilalom ma is fennáll.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a MAGYAR LAPOK-at.

Sikerrel jártak a német ellentámadások a Don-kanyarban

Lényegesen előretolták a német vonalakat. Kaukázusban több szovjet támadás összeomlott

165 ezer tonnatartalmu kereskedelmi és szállítóhajót süllyesztettek el eddig a tengely erői Francia-Eszakafrikában

Berlin. (MTL) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoksága közli: Kelet-Kaukázusban több szovjet támadás összeomlott. Az ellenség súlyos veszteséget szenvedett. November 27-ike óta ezekben a védekező harcokban 60 ellenséges páncéloszt semmisítettünk meg. Vadászpilótánk 15 ellenséges gépet lőttek le. A Kaimik-steppén gépesített német erők a szovjet hátsó vonalait ellen tártak előre, megsemmisítettek szállító oszlopokat, élelmiszertartalékokat és felmorzsolgató sétugrasztott harcsoportokat. Német csapatok a Don és Voig között, ezor az együttműködésben erős légikötelékekkel, ismét visszaverték a szovjet heves gyalogsági és páncélos támadásait. — Stalingrádnál csak helyi jellegű harcok voltak. A német ellentámadások a nagy Don kanyarban sikerrel jártak. A keleti harctér középső szakaszán német légikötelékek folytatták sikeres támadásaikat ellenséges vasuti berendezések ellen. A középső szakaszon, valamint az Ilmen-tó vidékén ismét megüszült a szovjet minden támadási kísérlete. A német védelem megsemmisített 135 harcsojt.

Jelentősen növekedtek az angolszász inváziós hajóhad veszteségei

Cyreneicában ellenséges előőrsöket vertünk vissza. Légi erők éjjel-nappal támadta az ellenség gépesített oszlopait. Tuniszból bombákkal árasztottuk el az ellenség menetoszlopait. Jelentős veszteséget okoztunk az ellenségnek járművekben, nehéz fegyverekben és páncélosokban. A Földközi-tengeren egyik repülőnk rázuhással elsüllyesztett egy ellenséges tengeralattjárót, amelyet az angolok a görögöktől vettek át. A tengeralattjáró legénységét foglyul ejtettük. A Csatorna felett a német vadászok két ellenséges gépet lőttek le. Német vadászok folytatták nappali előretöréseiket. Anglia déli partvidéke fölött eredményesen támadtak vasuti berendezéseket. November 15-ike óta, amikor különjelentésben számoltunk be az olasz és német légihaderő, valamint az olasz és német haditengerészet nagy eredményeiről Francia Észak-Afrika partjai előtt az angol-amerikai inváziós hajóhad fölött, az eredmények jelentősen növekedtek.

November 7-től november 25-ig összesen 165 ezer bruttóregiszter tonna tartalmu 23 kereskedelmi és szállítóhajót süllyesztettünk el. Francia Észak-Afrika kikötőiben és parti vizében. Továbbá oly súlyosan megrongáltunk 11 kereskedelmi és szállítóhajót, összesen 100.000 tonna tartalommal, hogy ezek minden valószínűség szerint elsüllyedtek. Megrongáltunk ezenfelül 65 hajót 398 ezer tonna tartalommal, még pedig ezek egy részét olyan súlyosan, hogy hosszabb ideig tartó kiesésükkel kell számolni. Az ellenséges hadihajók kö-

zül megrongáltunk két csatahajót és három repülőgépet anyahajót. Utóbbiak közül egyiket súlyosan. Elpusztítottunk 5 rombolót és kísérő naszádot, valamint öt cirkálót. Megrongáltunk 23 cirkálót, rombolót és más

Ujabb két kirakodásra váró hajót süllyesztettek el Algir kikötőjében a tengely erői

Róma. (MTL) A Stefani jelenti: Az olasz főhadiszállás 919-ik számú jelentése. Cyreneicában a tengely erői visszaverték ellenséges páncélos osztagok előretörését. A tuniszi szakaszon páncélgépkocsikkal erősített ellenséges csapatokat tartóztattunk fel. A tengelycsapatok egy fontos hadállást foglaltak el. Néhány ellenséges harcsojt elpusztítottunk, több mint kétszáz foglyot ejtettünk, köztük 21 tisztet. Kedvezőtlen légköri viszonyok között is hevesen támadtak légi alakulataink Algerában repülőtereket és fontos célpontokban találatokat értek

el. Német vadászok Cyreneica felett lelőttek egy ellenséges gépet. Angol gépek bombázták Tripolist és eszkély károkot okoztak. A lakosság köréből 21 ember meghalt, 43 megsebesült. Egy távozó brit gép a légvédelem találatára következtében lezuhant. A mára virradó éjszaka Torino ellen intézett légitámadás nem okozott jelentősebb kárt. Egy ellenséges bombavető a légvédelem találatára következtében lezuhant. A korábbi támadásnál három ellenséges gépet lőttünk le. Ennek a támadásnak 15 halálos és 21 sebesült áldozata volt.

el. Német vadászok Cyreneica felett lelőttek egy ellenséges gépet. Angol gépek bombázták Tripolist és eszkély károkot okoztak. A lakosság köréből 21 ember meghalt, 43 megsebesült. Egy távozó brit gép a légvédelem találatára következtében lezuhant. A mára virradó éjszaka Torino ellen intézett légitámadás nem okozott jelentősebb kárt. Egy ellenséges bombavető a légvédelem találatára következtében lezuhant. A korábbi támadásnál három ellenséges gépet lőttünk le. Ennek a támadásnak 15 halálos és 21 sebesült áldozata volt.

Nem úgy folynak az események Észak-Afrikában, ahogyan az angolok várták

Amszterdam. (MTL) A Német TI jelenti: Littlehard, a brit rádió hírmagyarázója megállapította, hogy a brit közvéleményben bizonyos kiábrándulás tapasztalható az északafrikai eseményekkel kapcsolatban. Líbiában az angol haderő nem üldözte olyan keményen az ellenséget, mint ahogyan várni lehetett volna. A tengely itt erősen felkészült a védelemre és jelentős erősítéseket is kapott. úgy,

hogy a 8-ik hadseregnek alapos előkészületeket kell tenni a további támadások előtt. Ez magyarázza a mostani szünetet. Észak-Afrika nyugati részében is lassabban haladtak az események, mint ahogyan Algir meghódítása után várni lehetett volna. Meg kell azonban állapítani, hogy a tengely Tuniszból jelentős erőket szállított partra és ez a szállítónapról napra növekszik.

vagkeresztjéhez átnyújtotta neki a tölgyfalombot. Rancke részletes jelentést tett a Führernek a véderő főparancsnokság november 9-iki jelentésében említett merész vállalkozásról, amikor az afrikai német hadtestnek Rancke parancsnoksága alatt álló és minden hátsó összeköttetéstől elvágtott kötelékei angol menetoszlopoktól szákmányolt anyaggal gépesítették magukat és harcolva átvágták magukat Rommel utóvédjeihez. Utközben felszabadítottak egy ugancsák körülvárt olasz köteléket. A Führer fogadta még Schweichardt századost, egy harcirepülőezred osztaiparancsnokát és átnyújtotta neki fáradhatatlan harci érdemeiért és példás vitézségért a tölgyfalombot.

Nem váltak be az amerikai „repülőerődök”

Berlin. (MTL) A Német TI jelenti: Az északafrikai harcok — Kairóból érkező külföldi jelentések szerint — megmutatták, hogy az olyan nagy teménnyel harcavetett északamerikai harci repülő, az úgynevezett repülőerődök nem váltak be. A repülőgépek túlrovid törzse a leszálláskor gyakran töréshez vezetett. A hátulról jövő támadások különösen veszélyesek ezekre a gépekre, mert fegyverzetük gyenge a mozgékony német vadászokkal szemben.

got megtámadott 20 amerikai harcsojt. Szakadatlan zavarótűzben hatvan méternyi távolságra közelítették meg a német állásokat. Ekkor a német légvédelmi ágyúk tüzében hat amerikai harcsojt megsemmisült, mire a többi fejvesztetten elmenekült.

Vichy. (MTL) Az OFI jelenti: Réunion szigetén a francia csapatok ellenállása hétfőn reggel megszűnt.

Barcelona. (MTL) A Német TI jelenti: A „151” jelű francia tengeralattjárót, mely szombaton Toulonból Barcelonába érkezett, leszerelték. A legénységet a háboru idejére internálják.

Berlin. (MTL) A Német TI jelenti: Mint a Német Távirati Iroda értesül, egy előretolt tuniszi repülőter védelmét ellátó két légvédelmi tüzérszta-

Rancke vezérőrnagyot kitüntette a Führer

Berlinből jelentik: (MTI) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának: A Führer hétfőn

tőhadiszállásán fogadta Rancke vezérőrnagyot, egy éjtőernyős vadász-dandár parancsnokát és a vaskereszt lo-

HITEL

NEMZETPOLITIKAI SZEMLE

A novemberi szám tartalmából:

MIKÓ IMRE

Kormányzó és Kormányzóhelyettes

ZATHURECZKY GYULA

A magyar nemzetiségi politika

BALOGH JOLÁN

Kolozsvár régi lakói

KNIEZSA ISTVÁN

A román őshaza kérdése és a román nyelvutazás

*

Káli Nagy Lázár emlékezése a kolozsvári színjátszás hőskoráról — A nemzetiségi kérdés a képviselőházban — A háborús áralakulás Magyarországon — Primorság és címorság — A mai Spanyolország Lyautey utinaplójában — Román kultúrélet a magyar Erdélyben — Három könyv a magyar faluról

*

SZEMLE:

vitéz RAJTHAY TIVADAR: Munka-

bőr-endszerek

Előfizetés 1942. évre 9 P. Egyes száma 1 P. Szerkesztőség és kiadóhivatal Kolozsvár, Mátyás király-tér 5.

I. em. Póstecek: 72.899.

Megjelenik havonta

Berlin. (MTL) Az Interinf jelenti: Az algir-tuniszi határvidéken vasárnap előőrsök harcai folytak. Az algiri kikötőben a tengely repülői két kirakodásra váró hajót elsüllyesztettek.

után több ezer bolsevista foglyot szállítottak be. Egy német gépesített harccsoport Asztrachantól nyugatra eredményesen tör előre a nagy bolsevista erők hátában. A Don kanyarulatban felszabadították a nyolc napja szívesen tartott német sündisznóállá-

sokat. A német vonalakat itt lényegesen előretolták. A középső szakaszon valamennyi szovjet támadás összeomlott.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Mint a véderőfőparancsnokság közli, a keleti harctéren a német hadsereg

légvédelmi ütegei eddig már több, mint 2100 ellenséges repülőgépet semmisítettek meg. Ehhez járulnak még azok a súlyos veszteségek, amelyeket a német vadászpilóták és a légihaderő okozott.

Németország méltó választ ad az olasz városok bombázására

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda diplomáciai szerkesztője írja: Churchill beszédében a tárgyalatosság látszatát igyekezett kelteni, de a valóságban a beszéd sötét alapszínét nem tudta semmiféle fata morgana-val elfedni. Kénytelen bevallani, hogy az angoloknak el kell készülni arra, hogy szembenézzenek egy komor és szörnyű év sorscsapásaival. Beismerte azt is, hogy eddig semmi sem tette jogossá azt a reményt, hogy a háború hamarosan befejeződik. Beismerte továbbá, hogy az angolszász táborban mélyreható nézeteltérések vannak abban a tekintetben, hogyan alakítsák ki a jövő világát. A hármass egyezmény hatalmai ezzel szemben ismerik erejüket és hisznek egy olyan világban, amely jobb lesz annál, mint amelyet a brit miniszterelnök elérni akar. Német körökben kiemelik Churchill támadását Olaszország becsületét és ellenállójára ellen. Ezzel kapcsolatban hangoztatják, hogy olyan nép, mint az olasz, sohasem enged a becsületből. Illetékes német helyen kijelentik még, hogy Churchill téved, ha azt hiszi, hogy Németország közbönsően nézné az Olaszország elleni légi terrortámadásokat. A tudományos bombázás módszerei, melyekre Churchill hivatkozott, Németországban a tökéletességnek olyan fokára emelték, melyet a brit miniszterelnöknek és a brit népeknek alkalma lesz megismerni, ha az angolok azt hínék, hogy Olaszországon tölthetik ki mérzüket

Olaszországot nem ingatják meg az angol légi terrortámadások

Róma. (MTI.) A Stefani jelenti: Virginio Gayda a *Giornale d'Italia*-ban Terroristák" cím alatt az alábbiakat írja: Az angolok néhány napja megindították támadásaikat az olasz városok ellen és szándékosan bombázzák a városok központjaiban levő lakónegyedeket és műemlékeket, amelyek az ezereves olasz civilizációról beszélnek. Gayda szerint az angol légitámadásoknak három céljuk van: 1. Meg akarják győzni a kételkedő Stalint, hogy Anglia kért megindítani a Moszkvában megígért nagy támadást az európai szárazföld megrohanására.

2. Meg akarják vigasztalni az angol népet az Olaszországban okozott pusztításokról szóló vastagbetűs jelentésekkel, minthogy az angol nép mindjohabban érzi a tengeri háború és a tengeralfutások által okozott veszteségek egyre súlyosbodó hatását.

3. Meg akarják törni az olasz nép erkölcsi ellenálló erejét. Churchill a belső arcvonalon szeretné legyőzni Olaszországot, miután belátta, hogy becsületesebb fegyverekkel a külső arcvonalon nem bírja legyőzni.

El fog jönni az idő, amikor Churchill fel fogja ismerni végzetes tévedéseit, melyeket most készülni elkövetni és a súlyos következményeket, melyeket e tévedés maga után von-

Az angol terrorista támadások csak megerősítik Olaszország elhatározását, hogy tovább folytatja a harcot Németország és Japán oldalán a végleges győzelemig és valamennyi igazságtalanság végleges kiegyenlítéséig.

Róma. (MTI.) A Stefani-iroda diplomáciai szerkesztője írja: Három esztendő háború után Churchill változatlanul megmaradt téveszméi mellett Olaszországot és az olasz népet illetően. Churchill azt mondja: Különbéke, vagy légitámadás a végletekig! Churchill zsarolása teljesen célját téveszti és Olaszország megvetéssel viszszautasítja az ilyen szembeállításokat. Az olasz nemzet sajnálkozik történel-

mi városainak bombázásán, de a brit barbárság, amely az egész világ kulturálisait rongálja meg, nem ijeszti. Amikor az olasz nép háborúba lépett, jól tudta, hogy városait bombázni fogják, de vállalta ennek kockázatát. Az olasz nép sok háborút élt át és mindig vitézül harcolt. Háborút nyert és háborút vesztett, de mindenkor nemes vitézséggel és áldozatkészséggel állotta a harcot. Churchill és minden angol meggyőződhetik majd arról, hogyha Olaszországnak különbéke és a háború elvesztése között kellene választani, akkor is inkább a második eshetőséget választaná.

Olaszország háborus kitartásának szellemi alapjai

— Milyen szerepe van a faszizmusnak a jelenlegi háborúban —

Amikor Churchill nyíltan bejelentette, hogy terrortámadásokkal akarja térdre kényszeríteni Olaszországot, nem lesz érdektelen egy pillantást vetni arra az elszántásra és új lelkületre, amely az olasz népet áthatja és irányítja. Ezio M. Gray könyve felelet Churchill beszédére. Olaszország tudja kikkel áll szemben és mit várhat ellenfeleitől. (Szerk.)

A *Marcia su Roma*, a feketeingés légiközvetítés Rómába való bevonulása húszadik évfordulójával kapcsolatban Ezio M. Gray tollából „Dopo vent'anni il Fascismo in Europa" (A faszizmus és Európa húsz év után) címmel érdekes könyv jelent meg, amely öszegezi a kiindulástól kezdve mostanáig a faszizmus útját. egyben rámutat arra, hogy amikor a faszizmus megindította küzdelmét a nemzetközi és romboló erők ellen a régi római erények felelevenítésével nemcsak az olasz nemzeti újjászületés volt a célja, hanem egyben az új Európa szellemi egységének, egy igazságosabb rendnek a kiharcolása. A műveltség Rómából áradt szét e amikor az „Örök Város" napja ragyogott, ennek áldásos melegét megérezte az egész világ, mikor pedig hanyatlóban volt, a kietlen sötétben beleborzongott Európa.

A faszizmus elsősorban latin nemzeti gondolat, ugyanakkor azonban egyetemese emberi is. Ilyen értelemben kell felfogni a Duce szavait, hogy „Európa devessere fascista", vagyis hogy „Európának fasciává kell lennie" s azt a másik, szintén tőle származó mondatát, hogy a faszizmus újjáalkotta Itáliát és az igazság jegyében újjáalkotta Európát.

Kik az ellenségeink? — kérdezi a szerző az olvasótól és mindjárt meg is felel rá: *Ellenségeink már kezdettől fogva a plutokrata liberalizmus, a nemzetközi zsidóság, szabadkőművesség, az istentelen bolsevizmus és a mögöttük álló hatalmak.* Ezekkel az Itáliában is elhatalmasodni kezdő destruktív áram-

latokkal vette fel a harcot Mussolini lapja, a milánói *Popolo d'Italia*, amely 1914 november 15., az első számanak a megjelenése óta ez a töretlen harcosszelleme jellemző. A faszizmus és az új Európa ellenségei két csoportra oszthatók: egyik a plutokrata világ, a második a nemzetközi zsidóság és szabadkőművesség, amelyek látszólag külön utakon haladnak, azonban lényegében mindig szövetségeket tekinthetők. Idézi Nathan Goldmann szavait, amelyek szerint „a zsidóság az utolsó évszázad alatt csodálatos módon kivette a részét a régi nyugati művelődés szétporlasztásában." Arra nézve, hogy a zsidóság Itáliában is számarányát megnyíre messze felülhaladó módon vett részt a szellemi élet irányításában, bizonyítja egyetlen adat is, amely szerint Olaszországban 1938-ban (vagyis még a faji törvények életbeléptetése előtt) 1372 egyetemi tanár közül 174 volt zsidó, ami az összesnek 12.04 százalékát teszi ki, holott az Olaszországban élő zsidóság számaránya alig teszi ki az összlakosságnak egy ezrelékét. Ez a szellem hatotta át teljesen a Wilson által kreált Népszövetséget, amely nem volt más, mint a versaillesi győztesek színdrúma, amelyet még szigorúban ítél meg Mussolini 1922 április 27-én mondott szavaiban, amikor „ünnepélyes, komoly képet felvett osalók gyülekezésének" nevezte. Ez a Népszövetség indította meg Olaszország ellen annakidején a kudarchafult szankciós hadjáratot.

Mussolini és Olaszország rögtön világosan felismerte a nemzetközi helyzetet a becsületese módon törekedett a békére, a régi világrend képviselői azonban — ideszámítva Észak-Amerikát, Európát ellenségét — kirobbantották — utolsó kártyájukat reá feltéve, — az új világháborút, amelyet a faszista Olaszország a nemzetiszocialista Németországgal, Japánnal, Magyarországgal és más szövetségeseivel egyetemben a végleges győzelemig fog megvívni!

Nagyfontosságú értekezlet tartanak Kolozsváron az OSK vezetői

Kolozsvárról jelenti: A küszöbön álló Mátyás Király sportévtel kapcsolatban nagyszabású események várhatók Erdély fővárosában.

Ezek közül a legnagyobb jelentőségű a magyar sport legmagasabb vezetőinek a hét végére, péntekre és szombatra várt látogatása. A fővárosból érkező hírek szerint ugyanis Tárczay Felicius Román, a Társadalmi Sport vezetője, Arató Géza, az OSK helyettes vezetője, Enyedi testnevelési előadó, Salamou Géza miniszteri segédtitkár Kolozsvárra látogatnak el.

Szombaton délelőtt értekezlet lesz a hadtést területén lévő összes sportegyesületek vezetőinek bevonásával, amelynek során az egyesületek vezetői beszámolnak terveikről, elmondják panaszait. Az értekezleten elhangzottakat közvetlenül az értekezlet után a fővárosi vendégek Varga Jenő testnevelési tanár, OSK kerületi felügyelő bevonásával megtárgyalják és minden egyes panasz tárgyában azonnal intézkednek.

Az értekezlet folyamán elhangzott döntésekről azonnal értesítik a megjelent egyesületi vezetőket, akiknek a lehetőség szerint már a helyszínen segítséget nyújtanak és minden intézkedést megtesznek a panaszok, hiányok azonnali orvoslására.

Az egész Erdély sportélete igen nagyfontosságú értekezlet előkészítése már meg is történt. Varga Jenő OSK felügyelő, az OSK-tól kapott utasításoknak megfelelően már elküldötte a meghívókat az egyesületi vezetőknek, a helyiségről gondoskodott.

A Mátyás Király sportévtel kapcsolatban Erdély sporttársadalmát érintő és arra nagy kihatással járó értekezlet döntéseit nagy érdeklődéssel várják az egyesületek és bizalommal, szeretettel egész Erdély sporttársadalmát. Nagyváradsportvezetői is résztvesznek ezen a fontos értekezleten és teljes mértékben igyekeznek képviselni sportterdekeinket.

Felhívás a kendermagkészletek bejelentésére

Nagyváradsportvezetői hivatala az alábbi hirdetményt adta ki: Tudomására hozom az érdekelteknek, hogy a m. kir. minisztérium a f. november hó 21-én megjelent 6810-1942. M. E. sz. rendeletében elrendeli, hogy minden gazda, aki ezévben akár rostnak, akár magnak kender termelt, 10 kilogrammot meghaladó kendermag természetét, illetve készletét a városházán (II. em. 26. sz.) ingyen kapható nyomtatványon azonnal, de legkésőbb ezévi december hó 5. napjáig bejelenteni és a Futurának megvételre felajánlani köteles.

A kendermag csak a Futurának adható el. Az a termelő is köteles természetét a hivatalos nyomtatványon bejelenteni, aki kendermagját esetleg már a rendelet megjelenése előtt eladta. Ebben az esetben a vevő nevét is fel kell tüntetni. Gondoskodás történik arról, hogy a bejelentett kendermennyiségből a gazdasági vetési célokra szükséges mennyiséggel a bejelentő szabadon rendelkezhesse. Az a gazda, aki kendermagbejelentési kötelezettségének nem tesz eleget, a rendelet szerint hat hónapig terjedhető elzárással és pénzbírsággal büntetettetik.

Nagyváradsportvezetői hivatala 1942. december hó 1.

Klemens Rozzó e. k. gazdasági tanácsnok.

Szegény iskolások segítenek a náluk is szegényebbekben

Játékokat készítettek a pogári fiúiskola növendékei a Karácsonyi Vásárra

Nagyvárad, november hó.

A téli hideg beköszöntése és a karácsony közeledése békevilágra is meglágyítja a szíveket a szegény elcsalottak iránt. A háború nehézségeinek közepén pedig, amikor megkíséreljük a segítő alkalmat, sokszor azokat is sorompóba állítja a hívó szó, akik maguk is támogatásra szorulnának.

A jótékony áldozatkészségnek számtalan kedves jele bontakozik ki ilyenkor, mert a tiszta önzetlenséggel dobogó legszegényebb szív is mindig el tud képzelni magánál még szegényebb sort, mert talán jobban fel tudja mérni a nincstelenség dermesztő helyzetét. Sokszor megelőzi a szegény a tehetősebbet helytállásban és számtalan ötlettel teremt lehetőséget, hogy saját szegénységéből is kiszakítson egy darabot a még rászorultabbnak.

Az első számú állami pogári fiúiskolában tegnap szokatlanul nagy sűrűség volt az igazgatói iroda előtt. Apróbb-nagyobb diákokkák adták egymásnak a kilincset, csillogó szemekkel, szép sorjában, tegyelméletlenül vártak bebocsájtásra és mind-egyik szorongatott valami csomaglélet a hóna alatt.

Szegény érti meg igazán a másik szegényét

Közzük keveredünk és megszólítunk egy eleven tekintetű kis másodikost. Jó nagy bakancsot hord a fiú, a viselt felsőkabát viszont egy kicsit szűknek mutatkozik. Meglátszik, hogy sokfelől, nagy gonddal került össze az öltözék, de igen értelmesen felel, amikor várokozásuk iránt érdeklődünk.

— Karácsonyi ajándékot hoztunk a szegénysorsú hadbavonultak hozzátartozói részére, azt adjuk át az igazgató urnak.

— Te is hoztál valamit?

— Hoztam ám, még pedig igen szép kis játékot — és már csomagolja is kifelé az ócska újságpapírból az ajándékot.

Egy apró kis furik került elő, igen akkurátusan elkészítve.

— Az édesapám furikjáról csináltam bicskával — folytatja a gyerek.

— Mi az édesapád?

— Napszámos.

— Hát te nem vagy szegény?

— Az vagyok, de a szomszédunk még szegényebb és az apja is oda van. Meg még sokan vannak szegényebbek, ez meg nekem nem került semmibe és a karácsonyi vásáron mégis adnak érte vagy két pengőt — mondja a pöttömnyi magyar igaz meggyőződéssel.

Szeretnénk még hallgatni bátor értelmes teleteit, de már rá is sor kerül és boldogan eltűnik a nagy ajtó mögött.

Karácsonyi Vásárra kerülnek a játékok

Mi is beljebb kerülünk, de csak éppen, hogy beférünk, mert asztal, szék, padló mind roskadásig van már rakva apró játékokkal és egyéb használati tárgyakkal. Mintha valami játéknagyáruháznál raktárba kerültünk volna Papp Lajos igazgató és Kőszegi Endre tanár rendezik, csoportosítják a te-

mérdek holmit. A 400 darabból álló felajánlott portéka átvételére Czifra Berta és Gyémánt Elek né urhölgyek jelentek meg s amint később értesültünk, a református és katolikus női egyesületek közös rendezésben szervezett karácsonyi vásáron értékesítik a felajánlott tárgyakat. A befolyt összeget pedig a hadbavonultak hozzátartozóinak felségélyezésére fordítják.

Valóságos tündérvásár a játékhalmaz

Közelebből is szemügyre vesszük a tárgyakat, de szinte nem tud tekintetünk megpihenni a százezre mindenén, csak ámulunk a sok ötletességen és ügyességen. A játékszerek képviselik a többséget, az anyag pedig főként fa. Teherautó, szelvény, tank, kocsik, nagy-szekék, talviga, ló, huszár butor darabkák, vasúti pálya-kocsi, gyurótábla, repülőgép, iskolai tábla, vesszőkocsár, türezt. állati figurák és kitudná felsorolni, hogy még

mi minden. Feltűnik néhány komolyabb használati tárgy is, ezek a magántartások kézimunkái.

Mennyi sok gondtal, szeretettel készült munka. S szinte meglehető nagy városunk iskolái közül éppen az az intézet készült ilyen nagy anyaggal a téli segélyakcióra, amelynek tanulóit is legnagyobb részben segítségére, támogatásra szorulnának. Egyszerű kiskereskedők, kiskereskedők, napszámosok, munkások gyermekei szorgoskodtak itt fel munkáikkal és valami különös lelkesedéstől áthatva ajánlották fel segítségüket a legszűkebb közölgénynek, a harcoló honvédek szegénysorsú hozzátartozóinak.

Jó érzés látni és tudni, hogy a város szegényebb sorsú rétegének gyermekei ilyen hazafias nevelésbe részesülnek s hogy éppen azok gyermekei adnak példát az áldozatkészségből, akik maguk is nehezen élnek szegény életüket. Ismét alulról érkezett hozzánk egy megszívlelendő példa. Bár sok követőre találta... **BISKUN**

„Csendes éjjel“ valahol Oroszországban

— A honvéd haditudósító század közlése —

Gyönyörű őszei éjszaka volt. A hold hatalmas tányérra reflektorként világította meg a falut, színpompás sugarai szikrázva verődtek vissza a kaolinál meszelt orosz házak fehér falairól. A falut átszelő folyócska szorgalmasan forgatja a vízimalom hatalmas kerekét, zúgása kísérteties a néma éjszakában.

Almos orosz asszony fordul ki a malom ajtaján, hátán zsákot cipel. Pillanatra halovány fény villan a keskeny deszkapallóra, mely a malomból a partira vezet. Néhány perc múlva a másik irányból kutyaugatás jelzi, hogy az asszony hazatért.

A malom tovább zakatol. Éjjelnappal dolgozik, hatalmas kerekét szüntelenül forgatják a folyó hullámai. Nyögve, recsegve, ropogva türi a zsarnokságot és verejtékes munkája nyomán vékony csikban bugyog a föld áldása a következő orosz asszony szájából.

A hold még magasabba emelkedik a csillagos orosz égboltozaton és teljes pompájában ragyogja be az éjszakát.

— Allj! Ki vagy?

— Váltás!

Órára tekintek. Éjjel után egy óra. A helységet biztosító szállásőrség éjjelutáni váltása történik. Messze vagyunk a küzdő vonalaktól, a biztosítás azonban nem hanyagolható el, mert orvlövészbandák azért veszélyeztetik a csapatokat.

A váltás elhalkuló léptei után ismét csend borul a falura. Igazán nyugodalmat, békés éjjel. Azaz: Dehogy!

Máris halk, egyre fokozódó motorzúgás hallik.

Szokatlan idő. Ilyenkor már nem igen szokott az ellenség repülni. Pedig orosz bombázó, jól hallom jellegzetes, szagantott bűgását. Lassu döcögéssel közeledik a falu fölé. Alig ér az első házakhoz, egy másik gyorsjárású gép zúg el és a falu kellős közepén világítóbolygót vagy ahogy a magyar hívja, pipicset,

akaszt ki. Széles tóben fordul a falu széle mellett és bűgása meg-megremegteti a házakat. A pipics versenyt világít a holddal. Felette őt köröz a fekete szörny és minden pillanatban várható az áldás. Ertelik vagy öt perc. A pipics egy végső lobbanással kialszik. Csakhamar megjelenik a következő, de valamivel távolabb, a kaszálon túl kigyózó vasuti töltés felett.

Vaktató villanás, utána eles dörgés remegteti meg a földet, hangját kísértetiesen adják vissza a környező dombok. Az elsőt követi a második, majd a harmadik bomba, nyögve, recsegve furódnak a földre.

Csak nem a vasut a célja az orosz bombázásnak?

Felriad a falu lakossága is. Kócos asszonyfejek jelennek meg a házak kapuiból, egyik-másik síró gyereket csitítgatja. Vad kutyaugatás fokozza a nyugtalanságot.

Egyre fokozódó bűgással három bombázó tör elő a dombok mögül és kis köröket ír le az előbbi robbanások felett. Dél felől egy közeledő vonat zakatolását hozza felénk a szél.

Ez is jókor jön!

Irtózatossal, egy eddiginél jóval nagyobb űrméretű bomba robban. Az emberek riadtan menekülnek a falu ellenkező határába. Pokrócokkal, subákkal és piszkos vánkókkal igyekeznek a dombok oldalába vajt odukkba.

A körözés most már csak ritkán érinti a falut, inkább a vasutvonal felett szaglászni. Az egyik ráveti magát a robogó vonatra és géppuskatűzzel árasztja el.

Allok a domb tetején és várom a fejleményeket. A vonat elrobogott anélkül, hogy találat érte volna.

A három gép most kelet felől szorosan egymás mellett közeledik a falu felé. A következő pillanatban — mint egy vulkánból — széles kiterjedésben

Az Országzászló előtt hallgatják meg a főcserkész parancsát a nagyváradai cserkészcsapatok

Nagyvárad. Saját tud. A magyar cserkészmozgalom országos főcserkésze, vitéz kisbarnaki Farkas Ferenc m. kir. vezérőrnagy a Kormányzó nevésteje alkalmából az ország cserkészifjúságához és férficserkészeihez parancsot intéz, amelyet a rádió közvetít.

A vonatkozó rendelkezés értelmében a parancs vétele céljából Magyarország minden cserkészcsapata a székhelyén levő Országzászlóhoz vonul 5-én délután fél 5 órára, hogy meghallgassa a főcserkész beszédét és meggyujtsa a dísztüzet, majd ennél a felgyujtott fátylakat vigye szét a cserkészotthonokba.

A nagyváradai cserkészcsapatok is az Országzászló előtt rendezik meg szombaton délután ezt az ünnepséget, amelyre Nagyvárad város közönségét ezután szeretettel meghívják.

A részletes sorrendet később közöljük.

hatalmas füst és lángtenger tör az égre. Irtózatossan hangorkán remegteti meg a földet. A légneműtől elvágódunk. Az első robbanást követi a második, majd a többi. Ez már nem repülő bomba.

A legkülönfélébb robbanások zűrzavaros hangja tölti be a mindenséget. Lőszerraktárt találtak telibe. De hogyan? Nekünk nem volt semmiféle lőszerraktárunk ezen a tájon. A vizsgálódásból ez derül ki: Az oroszok visszavonulásukkor hatalmas mennyiségű lőszert rejtettek el a vasútállomás mögötti domboldalon, mert már nem volt idejük azt magukkal vinni.

Ezt a rejtett, földalatti raktárt keresték repülőik. Sikerült is a rejtékhelyet eltalálniok és megsemmisíteniok.

Már emelkedik a nap a keleti dombok felé, amikor egyre ritkuló lobogással kialszik a tűz.

Kenez Károly, szakaszvezető.

Segédavatás

Felhívjuk az újabban felszabadult és a segédvizsgát sikeresen letett segédeink figyelmét arra, hogy f. évi december hó 6-án, vasárnap d. e. fél 10 órakor a Mezey Mihály-utca 4 sz. alatti Ipartestületi székházban lévő nagyteremben segédavatás ünnepélyt tartunk, amelyen úgy a segédleveleket, mint a munkakönyveket kiadjuk.

Ezen ünnepségre nemcsak az érdekelteket, hanem hozzátartozóikat és iparos Testvéreinket is a legnagyobb szeretettel várjuk.

Ipartestületi Elnökség.

Kávéházakban és vendéglőkben kérjük a „MAGYAR LAPOK”-ot.

Mennyi lesz a hadkötelezettségi adó és a hadmentességi váltáság

A hadkötelezettségi adót csak egyszer, a váltáságot évenként kell fizetni

Budapestről jelentik: Reményi-Scheller Lajos pénzügyminiszter benyújtotta a képviselőházban az egyszeri hadkötelezettségi adóról és a hadmentességi váltáságról szóló törvényjavaslatot.

A hadkötelezettségi adót csak egyszer kell fizetni és fizeti az a hadköteles, aki 1901-ben vagy később született és aki a tényleges katonai szolgálat alól a végleges osztályozásnál mentesült. Fizeti az is, aki 1941-ben vagy azt követően tett eleget állítási kötelezettségének és vagy póttartalékba helyezték, vagy tényleges szolgálatának első két éve kitöltése előtt szolgálatképtelensége miatt a honvédség kötelékéből elbocsátották.

Nem esnek ezen adó alá a vállalkozások papjai, olyan földbirtokok, akiknek földje kataszteri tiszta jövedelme a száz koronát nem haladja meg, olyan háztulajdonosok, akiknek házában legfeljebb 2 lakoszoba és egy üzlethelyiség van és azok nincsenek kiadva, aki üzlete vagy más hasznosított foglalkozása után 600 pengő, vagy még kisebb jövedelem alapján fizeti a kereseti adót és az a szolgálati viszonyban álló egyén, aki mentes az alkalmazottak kereseti adójától, az a napszámos, aki napszámkeresetből tartja fenn magát, végül, aki állandóan külföldön tartózkodik. Az adót fizeti az a személy, aki állítási kötelezettség alá esik, de ha annak jövedelme nincs, akkor az adót a háztartásban lévő felmenő terhére kell kiróni.

Mennyi adót kell fizetni?

Az adó alapja az alábbi jövedelemforrásokból eredő jövedelem. És pedig földbirtoknál a kataszteri tiszta jövedelem minden koronája után 25 fillér; a házbirtoknál a jövedelem 15 százaléka, a kereseti adó alá eső foglalkozásoknál a jövedelem 8%-a, az alkalmazottak kereseti adója után az évi illetmény 6%-a, tőke- és tantiém-jövedelmeknél a jövedelem 12%-a. Az adóból levonásba jön minden kiskorú leszármazó után 15%, akár az állítási köteles, akár annak felmenője fizeti az adót.

Mennyi a hadmentességi váltáság?

A kivételes hatalom idején a kormány hadmentességi váltáság fizetését rendelheti el. Ez alá esik minden férfi, aki 24-ik életévét betöltötte, de még nem 70 éves. Mentese a váltáság alól a tényleges katonák, esendőrök, pénzügyőrök, a hadirokkantak, akik Budapesten havi 30, máshol 20 pengőnél nagyobb lakbért nem fizetnek, vagy olyan csaljót házukban laknak, amely legfeljebb egy lakoszobából áll, a napszámosok, végül azok, akik a fent tárgyalt egyszeri hadkötelezettségi adó alá es-

nek. Nem fizetnek a külföldi állampolgárok sem.

Ennek mértéke egy-egy évre a jövedelemadó alapja után 4000 pengős jövedelemnél 0,6%, 6000 pengőnél 1%, 12.000 pengőig 1,2%, 18.000 pengőig 1,4% és progresszíven emelkedő kulcs után 120.000 pengőig 3,4%, ezenfelül 4%. Ha a fizetésre kötelezettnek nem kell jövedelmi adót fizetnie vagy ha kell, de a jövedelmi adóalap után megállapítható összeg nem kevesebb, mint a lakbér alapján megállapított összeg, a lakbér után vagy háztulajdonosnál a haszonérték alapján állapítják meg a hadmentességi váltáságot és pedig 900 pengőt meg nem haladó lakbér 3%-át, 1200 pengőnél 5%-ot, 2400 pen-

Hogyan kell visszaszolgáltatni a fejadagot felüli kenyérgabonát

December 5-ig kell jelentkezni a gabonalapokkal a Közélemezési Hivatalban

Nagyvárad thj. város polgármestere 9746-1942. k. é. szám alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

A m. kir. Közellátásügyi Miniszter ur a kenyérgabona és arpa beszolgáltatásának újabb szabályozása tárgyában kiadott rendeletével a kenyérgabonajegy tulajdonosait kenyérgabona beszolgáltatására kötelezi abban az esetben, ha kenyérgabonajegyük alapján a csökkentett kenyérfejadagnál több kenyérgabonát tartottak, vagy szereztek meg.

A 240 kg-os fejadag rendelet értelmében 220 kg-ra, a 180 kg-os fejadag 165 kg-ra, a 120 kg-os fejadag 110 kg-ra csökken. Ez a csökkentés egy havi fejadagnak felel meg. Az évi 120 kg-os fejadagra jogosító kenyérgabonajeggyel ellátottak közül az 1942. évben született gyermekek évi fejadagja 60 kg-ra csökken. A rendelet értelmében a szegődményes cselédek számára megahgyott, vagy megszerzett évi kenyérgabona mennyiség 8 százalékát kell a termelőknek beszolgáltatniuk. Azoknak a termelőknek, akiknek 60 kg-os kenyérgabona póttejadag lett megállapítva, fejadagja a rendelet értelmében 30 kg-ra csökken. A konvenció cselédek 60 kg-os kenyérgabona póttejadagja továbbra is változatlanul érvényben marad. A beszolgáltatási kötelezettségek előírására a termelők gabonalapjokkal és kenyérgabonajegyekkel, a kenyérgabonajegyekkel ellátottak pedig akár piros, akár kék kenyérgabonajeggyel vannak ellátva, legkésőbb folyó év december hó 5. napjáig a Közélemezési Hivatalban (Szamiszló-u. 15. sz. a.) kötelesek megjelenni az elszámolás megajtése végett, ahol az érdekeltek igazolási lappal arról, hogy a gabona pótbeszolgáltatásával kapcsolatos jelentkezési kötelezettségüknek eleget tettek. Ugyancsak az igazolási lapon lesz előírva, hogy kinek, milyen mennyiségű kenyérgabonát kell beszolgáltatni a Hombár valamelyik bizományosához.

A termelő árpakészletéből azt a

gőig 6%-ot, 3600 pengőig 7%-ot, 4800 pengőig 8%-ot, 6000 pengőig 9%-ot, ezen felül 10%-ot. Ha a lakbér emelhető, ez esetben ugyanezekben a kategóriákban 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8%-ot kell fizetni. Az albérlet címén fizetendő bér is lakásbérnek számít.

Kedvezmények

Kettőnél több gyermek esetén minden kiskorú gyermek után 10%-kal csökken az adó alapja. Ha az adóköteles harmincadik évét betöltötte és a háztartásához nem tartozik olyan családtag, akinek jövedelmét az ő jövedelméhez kellene számítani, a lakásbér kétszeres összegben veendő számításba.

Vitézségi érem, Károly csouatkereszt, vagy a kardok viselésére jogosult hadmentességi váltásága 25%-kal esőlkent. Nem fizeti ezen adót az, aki a jelen háborúban legalább hat hónapon át teljesített katonai szolgálatot, vagy honvédelmi munkát. Ha kevesebb ideig, de legalább három hónapig szolgált, úgy az adóból 50 százalékos csökkentésben részesül. Nem fizeti az sem ezt az adót, akinek hadmentességi váltásága az évi 6 pengőt túl nem haladná.

Egy két az anyakönyvel tükeében

SZÜLETÉS. Nagy Gábor maszírozó leánya Zsuzsánna. Décsi József máv. mozdonyvezető fia Csaba, Elemér, Erdei József molnársegéd fia József, Duma Gábor kelmefestő leánya Ida, Erzsébet. Dr. Peterdi Ottó m. kir. posta titkár fia Ottó, László, Lökös Sándor gyárimunkás leánya Erzsébet, Irén. Pilinczki György földműves fia Ottó, Palotai Jakab városi villamoskalauz leánya Ilona, Erzsébet, Perjesi József kereskedő fia János, Lindner Ferenc máv. mozdonyvezető leánya Ildikó, Maksay Géza vendéglős fia Ervin, Attila. György József városi tüzoltó fia József, Mányi András „Hangya” üzletvezető fia András, Attila, Rocska József lakatossegéd fia Sándor, József, Kiss János napszámos leánya Irén, Juliánna, Kozma Gábor földműves leánya Viola, Farkas Sámuel nyultenyésztő fia Artur, Oláh Károly süttősegéd fia Károly, Pósz Kálmán faesztorgályossegéd leánya Erzsébet, Asztalos Máté süttősegéd leánya Irén, Margit, Mohácsi Lajos József szobafestősegéd leánya Ágnes, Mária, Gyerkő István András kereskedő leánya Mária, Katalin, Katona Ferenc máv. lakatos fia László, Csiesmányi Jenő ip. tanító leánya Ildikó, Katalin, Rozália

HÁZASSÁG. Budavári Jenő jogszorgoló és Bálint Margit, Szabó Gyula Ferenc OTI tisztviselő és Fleisz Ilona, Balogh János műszerész és Jakab Róza, Várhelyi Ferenc fűszer és esemege kereskedősegéd és Bajka Katalin Ágnes, Vida Imre fűszerkereskedő és Kovács Erzsébet, Szalay Mihály m. kir. rendőr és Bondár Gizella, Párczer Ferenc könyvkereskedősegéd és Székely Éva, Balázs Endre I. o. városi altiszt és Szűcs Ida, Millyc Ödön férfiszabósegéd és Rada Mária Ilona, Klein Béla kereskedősegéd és Klein Franc ka, Fehér Márton kereskedelmi utazó és Kreiner Chana, Szabó Sándor férfiszabósegéd és Silve Juliánna, Rozenberg József asztalossegéd és Katz Mária, Lóvi Endre műszerészsegéd és Kohn Margit.

HALÁLOZÁS. Szabó Ferenc 30 perc, Magyarorssy Józsefné Fekete Ilona 41 éves, Frankl Béla 61 éves, Pántya Sándor 77 év, Farkas György 67 év, Sas Ferenc 42 év, Csörsz Piroška 13 óra, Csörsz Etelka 13 óra, Balázs Juliánna 22 éves, Muhari Erzsébet 16 éves, Varga Árpád 77 éves, Pál Zsuzsánna Ibolya 21 hónapos, Sofer Izrael 29 éves, Szűcs Etelka 5 hetes, Popa Jánosné Lehel Mária 26 éves, Özv. Rósenberg Salamonné sz. Wallerstein Aranka 78 éves, Csizmadia Sándor 67 éves, Friedmann Eszter 64 éves, Julász Benjámín 67 éves, Bernát Juliánna 5 hónapos, Csorba István 5 hónapos, Torza Demeter 37 éves, Király Gábor 45 éves, Szepesi Margit 9 hetes, Özv. Lichtmann Ignácné Spitzer Emilia 80 éves, Özv. Kovács Sándorné Jutaki Zsófia 73 éves.

Versengés indult Angliában az indiai alkirályi tisztségre. Stockholm. (MTL.) A Német TI jelenti: Az áprilisban megüresedő indiai alkirályi tisztség betöltésére nagy versengés indult Angliában. Attle, lord Cranborne és lord Halifax pályázik erre a méltóságra. Minthogy Attle és Cranborne tagjai a háborús kormány-
nak, egyik vagy másik kinevezése

Kiadó

2 darab nagyméretű Meidinger-rendszerű VASKÁLYHA (templomok, színházak, báltermek fűtésére alkalmasak) teljesen jó és használható állapotban. Érdeklődni lehet a Kereskedelmi Csarnok titkár hivatalában, B. Mussolini-tér 10. szám.

Nagyvárad, 1942. december 1-én

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Egész évre 30, félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

Vitéz nemes Kisóczi Kálmán Imre vezérnagy Nagyváradon

Amilyen csöndben távozott annak idején Nagyváradról, éppen olyan csöndben és szerényen jött vissza közénk. Nem is szerezhettünk volna tudomást visszaérkezéséről, ha hivatalos látogatásai során ott nem maradna egy-egy névjegy, amelyről az újság krónikása leolvashatja: vitéz nemes Kisóczi Kálmán Imre újra Nagyváradon van.

S még valami mást is leolvashat az újságíró a névjegyéről. Amikor nem is olyan régen eltávozott Nagyváradról, akkor még ezredes volt, ma pedig azt olvassuk ezen a névjegyén, hogy vezérnagy. Visszatérte így kettős örömet jelent számunkra. Örülünk annak, hogy a kiváló, sokoldalú, nemes emberi tulajdonságokkal rendelkező igazi magyar katoná ura itt lehet közöttünk, de szívvel örülünk annak is, hogy egyuttal előléptetését is tudomásul vehetjük.

Vitéz Kálmán Imrét nem kell bemutatnunk Nagyvárad közönségének. Előző nagyváradai tartózkodása idején volt alkalma ennek a közönségnek megismerni őt. Volt alkalma megismerni benne a vitéz magyar katonát, az izzólló magyart, a mélyen érző és megértő embert. Őszinte örömmel üdvözljük most visszatérése alkalmával és szívvel készültünk ismét Nagyváradon, Szent Lászlónak, a legnagyobb magyar katonának városában, istén hozta!

Budapestre utazott a főispán. Nagyvárad. Saját tud. Dr. Hlatky Endre főispán tegnap Budapestre utazott, s onnan szerdán tér vissza.

JÓTEKONYCÉLU KARÁCSONYI VÁSÁRT rendez a Szent Monika Közösség és Lórántffy Zsuzsánna Egyesület december 2. 3. 4-én a Katolikus Körben.

127 ÚJ CSALÁDI HÁZAT ADTAK ÁT A BÁCSKÁBAN Szabadka. (MTI) Óbecsén vasárnap adták át a sokgyermekes családoknak és az árvakáro-sultaknak azt a 109 családi házat, amely az ONCSA költségén épült. Az ünnepségen megjelent Kádár Levente helyügyi államtitkár és Deák Leó főispán is. Péntekkor vasárnap 18 ONCSA házat adtak át új tulajdonosaiknak!

Ujabb francia munkások utaztak Németországba. Párizsból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Kétfőn Észak-Franciaországból három újabb francia szakmunkáscsoport utazott el Németországba.

FORRÓ VIZBE ESETT ÉS MEGHALT EGY KISFIU. Nagyvárad. Saját tud. Bursch Imre és neje Pápa Erzsébet Kapisztrán-tér 2. szám alatti lakosok 3 és fél éves kisfia a sürolásra oda-készített forró vízbe esett és oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy röviddel a kórházba való szállítás után meghalt. Az ügyészség vizsgálatot indított annak megállapítására, hogy nem fordult-e elő gondatlanság a gyermek halála körül.

ELMARAD A TAVASZI MILÁNÓI VÁSÁR. Milánó (MTI) A Stefani jelenti: Az áprilisa tervezett milánói 24-ik árumintavásárt nem tartják meg.

Március 27-től április 4-ig rendezik meg a mezőgazdasági vásárt. A Magyar Országos Tudósító jelenti: A mezőgazdasági kiállítás és tenyészállat-vásár rendezőbizottsága a jövő évi kiállítását és vásárt március 27-étől április 4-éig rendezi.

A BAROSS SZÖVETSEG VEZETŐSÉGE ezton hívja meg az összes trafikoszakosztály tagjait folyó hó 3-án, (csütörtök) este pontosan 7 órakor tartandó szakosztály-ülésre, záróra ügyben. Kéri a vezetőség, hogy ezen fontos ügy elintézése végett saját érdekében feltétlenül megjelenjen szíveskedjenek. Az Elnökség.

Temetés. Duró János életének 81-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése szerdán délután 2 órakor lesz a Rulikevezky-temető Steinberger-kápolnában.

Rádiók, kerékpár részlete is Pálffy J. KUHNE le-rakát

Szily Kálmán államtitkár a kolozsvári egyetem díszdoktora lesz. A kolozsvári Ferenc József Tudományegyetem tanácsa december 8-án, kedden délelőtt 11 órakor a Magyar király-dalokház dísztermében nyilvános ülést tart, amelyen az egyetem rektora és tanácsa dr. nagyszigethi Szily Kálmán titkos tanácsos, államtitkár, a József Nádor műszaki és gazdaságtudományi egyetem ny. rendes tanárát a bölcsészettudományok tiszteletbeli doktorává avatja.

Meghalt a Standard Oil társaság elnöke. Genfből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint Newyorkból jelentik, William S. Farris, a Standard Oil társaság elnöke, szívroham következtében meghalt.

Rövidesen megalakul Nagyváradon az Országos Jogász Egylet helyi tagozata

(Nagyvárad.) Hétfőn délelőtt 12 órakor értekezletet hívott össze vitéz dr. Moldoványi István, az Itálótábla elnöke. Az értekezleten a táblai elnökön kívül résztvettek: a tábla tanácselnöke: dr. Medvigy Gábor, dr. Botskor Mihály, dr. Ungváry Antal, dr. Fildán Emil és dr. Gyöngyössi István főügyész, a város részéről dr. Hlatky Endre főispán, dr. Soós István polgármester és dr. Thury László főügyész, a megye részéről dr. Cziffra Kálmán főispán, vitéz dr. Nadányi János alispán és mint kánonjogász dr. Schriffert Béla apostoli helynök. A rendőrséget dr. Horváth György rendőrfőtanácsos, a postát dr. Erdélyi Géza igazgató, a pénzügyet dr. Nagy Dezső pénzügyigazgató, az Ügyvédi Kamarát pedig dr. Krüger Jenő és dr. Czeglédy Miklós képviselték.

Vitéz dr. Moldoványi István üdvözölte a megjelenteket és bejelentette, hogy több oldalról felmerült az a kívánság, hogy a jog művelése szempontjából tegyék lehetővé olyan előadások tartását, amelyekben a 22 éves feletti közönséget ismertetnék. Ehhez a célból viszont szükségesnek

KORONA Filmszínházban A mai idők nagy magyar filmje Üzenet a Volgapartról

Nagyvárad thj. város Közlölet Szövetkezetétől.

HIRDETMEY. Nagyvárad thj. város Közlölet Szövetkezte mérlegképes könyvelőt keres azonnali belépésre.

Zárt írásbeli ajánlatokat a fizetési igény megjelölésével folyó évi december hó 4-ik napjának déli 12-ig dr. Dalló Gyula városi tanácsnokhoz (városháza, II. em. 29. sz.) kell benyújtani. Az ajánlatban a végzettséget igazoló bizonyítványt, valamint az eddigi működéséről szóló bizonyítványt kell becsatolni.

Nagyvárad, 1942. november 30.
 Dr. Soós István s. k. polgármester.

FELAKASZTOTTA MAGÁT EGY SZÉKELYHIDI ASSZONY GYÓGYÍTHATLAN BETEGSÉGE MIATT. Nagyvárad. Saját tud. Boross Sándorné Pál Juliánna székelyhidi, Horthy Miklós utca 164. szám alatti lakos lakásának szobájában felakasztotta magát. Tetének oka gyógyíthatatlan lábbetegsége volt. Mivel bűncselekmény gyanúja nem forgott fenn, az ügyészség megadta az engedélyt a temetésére.

Boldogáavatásokat hagyott jóvá a Szentatya. Rómából jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: XII-ik Pius pápa megerősítette a rituok kongregációjának határozatát, amellyel a kínai boxerláadások alkalmával vértanu halált halt három apostoli vikáriust és 26 társát boldoggá avatta.

Nagy érdeklődés előzi meg Fred Drissen és Tilla Briem dalestjét

Nagyvárad. Saját tud. A Német Akadémia nagyváradj lektorátusa már több ízben lepte meg Nagyvárad zenekedvelő közönségét elsőrangú zenei eseményekkel. A német zenei világ legkiválóbb képviselőit hozta el városunkba, hogy bemutassa művészetüket. Az eddigi hangversenyek a legnagyobb siker jegyében zajlottak le.

A lektorátus most ismét kiváló zenei élvezetet ígérő hangversennyel akar kedveskedni Nagyvárad közönségének, amikor csütörtökre, december 3-ra megrendezi Prof. Fred Drissen és Tilla Briem dalestjét. Fred Drissen és Tilla Briem művészi készségeit az egész német zenei világ előnyösen ismeri. Nagyvárad hangversenyüknek minden bizonnyal nagy sikere lesz.

Műsorukon a legkiválóbb német szerzők dalai szerepelnek. A hangversenyre, amelyet nagy érdeklődés előz meg, holnapi számunkban visszatérünk.

Dr. Szedlák Odön elmeorvosi előadása a szabadegyetemen

Csütörtökön délután a szabadegyetemi előadás keretében dr. Szedlák Odön, a nagyváradj elmeorvosi főorvosa tart előadást a lelkiélet megnyilvánulásairól. Dr. Szedlák Odön még a kisebbségi életben Lugoson és Aradon számos előadásban szerepelt s jelentékeny kulturális munkát folytatott. Most, amikor a nagyváradj közönség elé lép, tulajdonképpen ezt a munkát folytatja szélesebb és kedvezőbb keretek között.

Előadását a száraz orvosi meghatározásokon kívül érdekes példákkal s nagy gyakorlatából merített esetekkel színezi majd, külön kitér a káprázatok — hallucinációk — s más hasonló zavarok érdekes megnyilvánulásaira, s számos olyan orvosi és emberi tapasztalatot sorakoztat fel, melyek a közönség figyelmét, fokozott mértékben lekövetik.

A szabadegyetem előadása a szokott időben, csütörtökön délután 6 órakor kezdődik a városháza tanácstermében.

tartja az Országos Magyar Jogász Egyesület első vidéki tagozatának felállítását. Az előadásokon a büntető-, magán-, köz-, nemzetközi-, pénzügyi- és esetleg egyházi kérdéseket ismertetnének.

A megjelentek közül előnök dr. Hlatky Endre szölt hozzá a kérdéshez, hiszen az elindító ötlet is az ő érdeme. Felszólaltak még dr. Cziffra Kálmán, dr. Soós István, dr. Krüger Jenő, dr. Czeglédy Miklós, dr. Horváth György. Dr. Soós István polgármester bejelentette, hogy az előadások tartásához rendelkezésre bocsátja díjtalanul a városháza közgyűlési termét. Kérte, hogy addig is, ameddig az egyesület alakulásának formásgait elintézik, kezdjék meg az előadásokat.

Végül az értekezlet egyhangulag elhatározta, hogy felállítják az OMJE nagyváradj tagozatát és abba tagokul belépnek. Sőt ajánlani fogják a fogalmazási keretű tisztviselőknek is a belépést. Felhatalmálták vitéz dr. Moldoványi Istvánt, hogy a formásgat megkezdje el.

Nagyvárad thj. város adóhivatala.
1500.

Árverési hirdetmény

Alulírott városi végrehajtó közhírre teszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 600 P. M. rendelet 67—69. szakasza alapján az első árverést 1942. december 9. a másodikat 1942. december 17. napjára a városi közraktárban (Thaly Kálmán u. 2.) kitűzöm.

Árverési feltételek:

1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyedrése erejéig tesznek vételi ajánlatot.

2. A második árverésen azonban az ingóságok a becsértékre való tekintet nélkül a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.

3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalékos.

4. A vételárát azonnal és készpénzben kell fizetni.

Nagyvárad 1942. november 29.

Fodré Sándor,
végrehajtó.

Mi újság a piacon?

Nagyvárad. A hétfői hetipiacon közepes felhozatal volt. Szénát és fát egyáltalán nem hoztak fel. Legmagasabb árak a következők voltak:

Gyümölcsfélék: (közepes felhozatal)
Alma 80—160—240, nospolya 140—160, citrom drb. 34—40, gesztenye 120—180—280, körte 120—200, hecsepli 220—250, szőlő 110—200—260, bírsalma 120—180 fillér kgr.

Zöldségfélék: (közepes felhozatal)
Burgonya 23—27, répa 20—24, hagyma 20—34, cékla 16—24, 1 drb káposzta 20—50, kgr. 20, vöröskáposzta 30—50, kgr. 30, süttő tök kgr. 30—36, karfiol 40—80, petrezselyem 30—36, karalábé drb. 10—14, kgr. 21, zeller 10—20—30, fejcs saláta drb. 8—10, zöldpaprika 1—5, retek 8—12, spenót 140—160, torma 6—14—20 fillér.

Élelmiszerek: (közepes felhozatal)
Vágó szarvasmarha kgr. 1.20—1.40, fejős tehén 500—1100, szopós borjú kgr. 1.60—1.70, kismalac párja 40—60, igazló 250—700, paradicsmó 700—1000 pengő.

Tejtermékek: (közepes felhozatal)
Tej 0.38—0.40, 1 kgr vaj 6.80—7.70, juhtúró 3.40—4.10, tehéntúró 1.25—1.35, tejszó 1.50—1.70, juh sajt 3—3.40 pengő.

Szárnyasok: (közepes felhozatal)
Csirke kgr. 3.50—4.60, hizott liba 4.90, sovány liba 3—4.90, pulyka 3—4.50, hizott ruca 4.70, sovány ruca 3—4 pengő kgr-ként. (az első ár az irányár, második ár a maximális ár), tojás darabja 20—23 fillér, kgr-ja 3.90—4.10 pengő.

Húsok:
Marhahús 3.70, disznóhús 3.20—3.60—3.80, növendékmarha 3.70, juh-hús 2.40, bárányhús 2.40, bivalyhús 3.30, zsír és tepertő 3.80 pengő kgr.
Halak: (közepes felhozatal)
Ponty (élő) 3—3.60, csuka 2.80—3, köröshal 1.50—2.50 pengő kilója.

Nagyvárad térképe

tekete nyomással P. 1-60 kapható a MAGYAR LAPOK kiadóhivatalában

Férfi ruhákat, használtakat **MOLNÁR** használatra üzletben
egjobb áron vehet, eladhat Bémer-tér 1. (udvarban).
Hírasra házhoz jövök.

Bizottságok vizsgálják felül a marhakereskedők szakmai tudását

Január 5-én lesz az igazolás a nagyvárad körzetben

A közellátásügyi miniszterium a Magyar Államértékesítő Országos Egyesületének javaslatára elrendelte, hogy mindazon marhakereskedők, akik a kijelölések alkalmával ideiglenes jogosítványt kaptak, kötelesek szakmai tudásukat és rátermettségüket erre a célra alapított bizottság előtt igazolni. A végleges marhakereskedői jogosítványt csak azok a kereskedők kapják meg, akik ezeken a vizsgálatokon megfeleleltek. A bizottság előtt be kell mutatni az ideiglenes marhakereskedői jogosítványt, az iparengedélyt, az erkölcsös bizonyítványt, az eddigi vásárlásokat igazoló vételijegyeket. Igazolni kell továbbá a rendelkezésre álló forgatóéke nagyságát is. Az egyes kereskedelmi és

iparkamarak területén külön-külön igazolóbizottságok működnek. Elsőnek a soproni kamara területén kezdtek meg november 20-án az igazolásokat. A győri körzetben december 3. 4., a pécsi körzetben december 9. 10. 11., a szegedi körzetben december 15. 16. 17. 18., a nagyvárad körzetben január 5., a kolozsvári kamara területén január 7., a marosvásárhelyi körzetben január 9., a miskolci körzetben január 12., a kassai kamaránál január 19., a debreceni kamaránál január 21. 22. és utolsóként a budapesti Kereskedelmi és Iparkamara területén január 27. 28. és 29-én történnik a bizottságok előtt a marhakereskedők szakmai tudásának és rátermettségének vizsgálata. (Magy. T.)

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker **Ács Tihor,** Széchenyi
órák vétele, eladása, szakzerű alakítása, javítása tér 6.

SZÍNHÁZ

Színházi iroda közleményei:

Nemes Rózsa keddtől

Ma este premier bérletben kerül színre az idei színiévad kimagasló eseménye a **Nemes Rózsa** című zenés-vígjáték újdonság Putnik Bálint igazgató rendezésében. — Főszereplők: Márfy Vera, Hottv Éva, Szabó Ernő, Márai Ede és Barsy Béla. A színpad berendezési tárgyait Viránci Béláné régiség üzlete szállította. A Nemes Rózsa c. zenés-vígjáték újdonság, mely a fővárosban még ma is műsoron van, kedden este premier bérletben, szerdán este A-bérletben, csütörtökön este bérletszűnetben kerül színre.

Pénteken este a harmadik munkáspropaganda előadás keretében **Száz piros rózsá** c. operett van a színház műsora.

Szombaton délután negyed 4 órai kezdettel **nagy Mikulási gyermek-előadás** lesz a színházban. Színe kerül: Csillag császár palotája (Két kis kínai kalandjai) című nagy gyermekoperett 3 felvonásban. Rengeteg humorral, sok-sok ének és táncal. Gyermeknek feledhetetlen élmény, felnőtteknek 3 órási vidám szórakozás. A pénztárnál átadott és névvel ellátott ajándékokat a Mikulás-bácsi a színpadról osztja szét a gyermekeknek. **Rosz** (vagy jó) szokásairól ugyan így közvetít a Mikulás-bácsi. **Olcsó hely-árak.** Jegyek: 40—260 fillérig már elővételben válthatók.

Szombaton este kivételesen fél 7 órai kezdettel **Ünnepi diszeloadás** Öföméltóságú Kormányzó Urunk névnapja megünneplésére. Színe kerül: Mosoly országa. Lehár Ferenc nagyoperettje. Raffay Erzsé és Nagypál László m. kir. Operaházi tagok fellépésével. A megerősített zenekart Kenessey Jenő, m. kir. Operaház karnagyja vezényli. Karigazgató: Matólezy Zoltán. Mérsékeltan felemelt hely-

árak. Jegyek elővételben a Járási Levénte Parancsnokságánál válthatók. December 9-én Puccini: Bohémélet c. operája van a színház műsora. Patáky Kálmán felléptével. Jegyek elővételben válthatók.

HETI MŰSOR:

Kedden este: Nemes Rózsa, premier bérlet.

Szerda este: Nemes Rózsa, A-bérlet.

Csütörtökön este: Nemes Rózsa.

Pénteken este: Száz piros rózsá.

Szombaton délután: nagy Mikulási gyermekelőadás.

Olcsó színházjegy a munkások részére

(Nagyvárad.) Hétfőn este a Szigligeti színház és az NMK között megállapodás létesült, mely szerint a színház minden két héten olcsó hely-árakkal előadásokat rendez a munkások számára 60—90 filléres hely-árakkal.

A legközelebbi előadást pénteken, december 4-én tartják meg, amikor a „Száz piros rózsá” című darabot mutatják be. Az előadások rendes időben este háromnegyed 7 órakor kezdődnek.

Az NMK vezetősége lapunk útján is felkéri a munkaadókat, hogy a tömeges jegyek megváltását tegye lehetővé alkalmazottainak hogy az olcsó előadásokat minél számosabban látogathassák.

Páratolja a

keresztény ipart!

APROHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Jó hangú radio, olcsón eladó, Kovacs, Halasz-u 14. 372

Aranyat, ezüstöt briliánsot vásárolni
Larjan brás-ekszerezés, Rákóczi-ut 8. 185

Eladó regénytár. Dr Baditz. Miskolc
150

Briliánsot, aranyat, ezüstöt veszek
Viktor ekszerezés, Rákóczi-ut 3. 356

Jó állapotban levő gumihócsizma
(38-as cipőre) keresek. Címét a kiadóba kérem.

Eladó férfi és női téllkabát kis termetre, vivo sisak és mellény. Lukács György-u. 32. 449

Öcska épület ajtók és ablakok eladók
Akadémia-u. 8. 482

Eladó új sötétkék finom férfi téllkabát.
Vitéz-utca 17. Dombrády. 486

Alma mindenféle fajalma, körte olcsón beszerezhető Szacs-vay-utca 17.
pincében. 485

Ingatlan

Akik magánházat, bérházat, szőlőt, birtokot, malmot, üzletet eladni, venni akarnak, keressek fel Popovics ingatlanközvetítő irodát, Szent János-utca 6.

Eladó kétszobás, konyhas magánház. Össitelep, Bajnok-u 13. 373

Össi-telepen egy magánház, sarok telekkel eladó. Sipos Orbán 26. 483

Allást nyec

FÉNYKÉPESZTANULÓT, vagy tanulóleányt azonnalra fölveszek. Major György, Rákóczi-ut 13. 421

Képzett csecsemőgondozónőt keres
Máté, Ritók-u. 18. 481

Ügyes kifutó fiút felvesz Oszlász és Társa cég, Rákóczi-ut 1. 480

Megbízható ügyes fiu vagy leány kifutónak felvétetik Tompa Ferenc üzletében, Rákóczi-ut 5. 477

Kereskedelmi vállalat keres gyakorlott gyors- és gépirónót, valamint 22—20 éves irodai tisztviselőt, aki kereskedelmi gyakorlattal rendelkezik. Ajánlati fizetési igénytel személyesen nyújtandó be Kapisztrán János-tér 22. alá. 484

Allást keres

Községi jegyzői irodába alkalmazást keres érettségelt tett gyorsírósi és író-gép szakvizsgával rendelkező árva orléány. Cím a kiadóban. 487

Különléle

VARRÓGÉP javítása, alkatrészek Ja kab műszerésznel, Kossuth-utca 5.

Elveszet

Elveszett vasárnap fél 5-től 5-ig a színház környékén Nagy Géza névre szóló iratok és kenyérjegy. Nagyon kérem a becsületes megtalálót, szíveskedjék a kiadóba leadni. 478

Kavéházakban és vendéglőkben kérlek Magyar Lapok

KIADÓTULAJDONOS:
SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA N. T.

Fő- és felelősségviselő: Dr. Paál Árpád
Célközvetítő: Dr. Scheffler Ferenc
Szent László-nyomda N. T.
10. sz. utca

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dózsa-utca 5. szám.